

Magkakatugmang Babala - Bilang Apat

Mga Saligan ng Pananampalataya at ang Panganib ng Pagkakalimot: Mga Aral mula sa Propesiya at Kasaysayan

Jeff Pippenger
2023-08-08

Kanino niya ituturo ang kaalaman? At kanino niya ipauunawa ang katuruan? Sa mga inawat sa gatas at inihiwalay sa mga suso.

Sapagkat kailangang utos sa utos, utos sa utos; panuntunan sa panuntunan, panuntunan sa panuntunan; dito kaunti, at doon kaunti:

Sapagkat sa pamamagitan ng pautal-utal na mga labi at ng ibang wika ay siya'y magsasalita sa bayang ito. Sa kanila niya sinabi, Ito ang kapahingahan, na sa pamamagitan nito'y papagpahingahin ninyo ang napapagal; at ito ang kaginhawahan: gayunma'y ayaw nilang makinig.

Ngunit ang salita ng Panginoon ay naging sa kanila: utos sa utos, utos sa utos; tuntunin sa tuntunin, tuntunin sa tuntunin; dito nang kaunti, at doon nang kaunti; upang sila'y magsiyaon, at mahulog na paurong, at mabasag, at masilo, at madakip. Isaias 28:9-13.

Ang mga talatang ito mula kay Isaias ay paulit-ulit na tinalakay sa mga tapyas ni Habakuk. Dito ay kailangan ko lamang silang talakayin nang bahagya upang kunin ang isa o dalawang punto mula sa mga naunang talatang ito, bilang dagdag sa kasalukuyang pagtalakay. Ipinakikita ng siping ito ang isang bayan na nabigo sa isang pagsubok sapagkat “sila’y yayaon, at mabubuwal na paurong, at madudurog, at masisilo, at madadakip.” Sila ay isang bayan na nabigo sa isang pagsubok tungkol sa kung sino ang sisikapin ng Diyos na “turuan” upang “umunawa” ng “kaalaman” o “doktrina.” Ito ay isang pagsubok na nakabatay sa pag-unawa sa paglago ng kaalaman, kaya’t iyon din ang parehong pagsubok na nagbukod sa mga pantas at sa mga masasama sa kabanata labindalawa ng Daniel, sapagkat ang lahat ng mga propeta ay nagkakaisa at tumutukoy sa wakas ng sanlibutan. Sa kabanata labindalawa ng Daniel, ang “mga pantas” ay umuunawa, ngunit ang “mga masasama” ay hindi nakauunawa sa paglago ng kaalaman.

Ang mga tao sa sipi ni Isaias ay sinubok ng “salita ng Panginoon” na “ayaw nilang pakinggan.” At ang tiyak na “salita ng Panginoon” na kanilang tinanggihan, at na sana’y nagbigay-daan upang “maunawaan” nila ang pagdami ng “kaalaman,” ay ang panuntunang biblikal na nagtatakda kung paano wastong ihanay ang mga kasaysayang propetiko. Yaong mga bumagsak sa sipi ni Isaias ay tumanggi sa panuntunang nagsasaad na upang maunawaan ang isang kasaysayang propetiko ay dapat mong hanapin ang linyang iyon, “kaunti rito, at kaunti roon.” Ang salita ng Panginoon na nagbunga ng isang pagsubok na kanilang itinakwil ay ang pamamaraan ng pagpili ng mga linyang propetiko mula rito at roon, at saka ipantapat ang isa sa mga piniling linyang iyon ng kasaysayang propetiko sa iba pang mga linya ng kasaysayang propetiko na tumatalakay sa gayunding paksa. Ang tagumpay ng pagsisikap na maglatag ng linya sa ibabaw ng linya sa ganitong paraan ay

nakasalalay sa paglalapat ng tunay na mga tuntunin ng pagpapakahulugang propetiko. Ang mga tuntuning iyon—na mga “precepts” ding dapat pagtipunin—ay matatagpuan rito at roon sa loob ng Biblia. Ang mga dalaga sa sipi ni Isaias na nabigo sa pagsubok ay nabigo sapagkat kanilang nakalimutan ang pangunahing bagay na hindi nila dapat kalimutan—na ang kasaysayan ay umuulit.

Wala tayong dapat ikatakot sa hinaharap, maliban kung ating kalilimutan ang paraan ng pamamatnubay ng Panginoon sa atin, at ang Kanyang pagtuturo sa ating nakaraang kasaysayan. *Life Sketches*, 196.

Ang Diyos ay hindi ang may-akda ng kalituhan, at isang matibay na sandigan ng katotohanang iyan ang katotohanang ang bawat propeta sa Bibliya ay tumutukoy sa iisang propetikong linya. Hindi nila lahat nakikita ang eksaktong magkatulad na mga pangyayari sa linyang iyon, ngunit palaging iisa ang linyang iyon ng mga pangyayari sa wakas ng sanlibutan. Ito ang mga pangyayaring humahantong sa pagsasara ng probasyon, na sinusundan ng pitong huling salot na nagwawakas sa Ikalawang Pagparito ni Cristo. Maaaring ang salaysay ng isang propeta ay hinggil sa tapat na bayan ng Diyos sa linyang iyon ng kasaysayan, ngunit ang patotoo ng iba pang propeta ay maaaring hinggil sa hindi tapat na bayan ng Diyos, o sa Estados Unidos, sa Vaticano, sa United Nations, sa mga mangangalakal sa lupa, o sa Islam, ngunit ito’y lagi ring iisang linya.

Ang mensahe tungkol kay Elias sa aklat ni Malakias, gayundin ang mga mensaheng inilalarawan sa Apocalipsis kabanata isa, labing-apat, at labing-walo, at ang mensahe sa aklat ni Daniel, kabanata labing-isa at labindalawa, ay pawang iisang mensahe. Pawang nasa iisang linya ng kasaysayan ang mga ito, subalit bawat isa ay may natatanging ambag sa salaysay.

Ang halos pangkalahatang maling pagkaunawa tungkol sa naturang natatanging mensahe ay ang katotohanang ito’y inihahayag lamang sa bayan ng Diyos kaagad bago ang pagsasara ng probasyon ng sangkatauhan. Yamang batid natin na ang natatanging mensaheng ito ay laging nagbababala sa nalalapit na pagsasara ng probasyon, isasaalang-alang natin marahil ang pinakamalinaw na halimbawa ng pagsasara ng probasyon sa Banal na Kasulatan.

Ang liko ay magpakaliko pa: at ang marumi ay magpakarumi pa: at ang matuwid ay magpakatuwid pa: at ang banal ay magpakabanal pa. Pahayag 22:11.

Bago ipahayag sa santuwaryong makalangit, sa pamamagitan ng mga salita ng talatang labing-isa, ang pagtatapos ng panahon ng probasyon, magkakaroon ng isang natatanging babalang propetikong mensahe mula sa aklat ng Pahayag na aalisan ng tatak para sa mga lingkod ng Diyos.

At sinabi niya sa akin, Huwag mong tatakan ang mga salita ng propesiya ng aklat na ito; sapagkat malapit na ang panahon. Ang di-matuwid, magpatuloy na maging di-matuwid; at ang marumi, magpatuloy na maging marumi; at ang matuwid, magpatuloy na maging matuwid; at ang banal, magpatuloy na maging banal. Apocalipsis 22:10, 11.

Magkakaroon ng isang natatanging mensaheng propetiko na kikilalanin ng bayan ng Diyos kaagad bago sumapit ang pitong huling salot. Kapag “malapit na ang panahon,” ang “hula ng aklat na ito” (ang hula ng Apocalipsis) na tinatakan ay aalisan ng tatak. Ang tanging hula sa aklat ng

Apocalipsis na tinatakan ay ang hula ng pitong kulog.

At nakita ko ang isa pang makapangyarihang anghel na bumababa mula sa langit, nababalutan ng ulap; at may bahaghari sa kaniyang ulo, at ang kaniyang mukha ay gaya ng araw, at ang kaniyang mga paa ay parang mga haligi ng apoy. At may hawak siya sa kaniyang kamay na isang munting aklat na bukas; at inilagay niya ang kaniyang kanang paa sa dagat, at ang kaniyang kaliwang paa sa lupa, at sumigaw na may malakas na tinig, na gaya ng pag-ungal ng leon; at nang siya'y sumigaw, nagsalita ang pitong kulog. At nang magsalita ang pitong kulog, magsusulat na sana ako; at narinig ko ang isang tinig mula sa langit na nagsasabi sa akin, Tatakan mo ang mga bagay na sinabi ng pitong kulog, at huwag mong isulat ang mga iyon. Apocalipsis 10:1-4.

Bago tuluyang magsara ang probasyon ng sangkatauhan, kapag “malapit na ang panahon,” magkakaroon ng pagbubukas ng selyo ng isang natatanging katotohanang biblikal na nagpapakilala ng “mga bagay na dapat maganap sa madaling panahon.” Ang makapangyarihang anghel ng Apocalipsis 10 ay si Jesucristo, na umungal na gaya ng leon.

“Ang makapangyarihang anghel na nagbigay ng tagubilin kay Juan ay walang iba kundi si Jesucristo. Ang paglalagay Niya ng Kanyang kanang paa sa dagat, at ng Kanyang kaliwa sa tuyong lupa, ay nagpapakita ng bahaging ginagampanan Niya sa mga pangwakas na tagpo ng Dakilang Tunggalian laban kay Satanas. Ang katayuang ito ay nagpapahiwatig ng Kanyang kataas-taasang kapangyarihan at kapamahalaan sa buong lupa. Ang tunggalian ay lumakas at lalong tumindi sa bawat salinlahi, at magpapatuloy pa, hanggang sa mga pangwakas na tagpo kapag ang bihasang pagkilos ng mga kapangyarihan ng kadiliman ay aabot sa rurok nito. Si Satanas, na nagkakaisa sa mga masasamang tao, ay dadayain ang buong sanlibutan at ang mga iglesia na hindi tumatanggap ng pag-ibig sa katotohanan. Ngunit ang makapangyarihang anghel ay humihingi ng pansin. Siya'y sumisigaw na may malakas na tinig. Ipakikita Niya ang kapangyarihan at awtoridad ng Kanyang tinig sa mga nakipag-isa kay Satanas upang labanan ang katotohanan.” Ang Seventh-day Adventist Bible Commentary, tomo 7, pahina 971.

Sa katapusan, ang mga "iglesia" na dinadaya ni "Satanas" ay nadadaya sapagkat hindi nila tinanggap ang pag-ibig sa "katotohanan." Ang salitang "katotohanan" sa sipi mula sa Ikalawang Tesalonica na ngayon lamang tinukoy ni Sister White ay ang pangunahing salitang Griyego na hinango mula sa salitang Hebreo na isinalin bilang "katotohanan," na binubuo ng tatlong titik na Hebreo at kumakatawan sa Alpha at Omega. Mayroon bang katibayang biblikal na ang katotohanang nauugnay sa tuntunin ng unang pagbanggit, na kumakatawan sa isang katangian ng pagkatao ni Cristo, ang mismong katotohanang itinatakwil at, bilang bunga, nagbubunga ng makapangyarihang pagkadaya?

Ngayo'y ipinamamanhik namin sa inyo, mga kapatid, alang-alang sa pagparito ng ating Panginoong Jesucristo, at sa ating pagkakatiapon sa kanya, na huwag kayong madaling magulumihan sa isip, ni mabalisa, maging sa pamamagitan ng espiritu, ni sa salita, ni sa sulat na wari'y mula sa amin, na waring malapit na ang araw ni Cristo. Huwag kayong padaya kaninuman sa anumang paraan: sapagkat hindi darating ang araw na iyon malibang dumating muna ang pagtalikod, at mahayag ang taong makasalanang, ang anak ng kapahamakan; na

sumasalungat at nagbubunyi sa kanyang sarili higit sa lahat ng tinatawag na diyos o sinasamba; anupa't nauupo siya na parang Diyos sa templo ng Diyos, ipinakikilala ang sarili na siya ay Diyos. Hindi ba ninyo naaalaala na, nang ako'y kasama pa ninyo, sinabi ko na sa inyo ang mga bagay na ito? At ngayo'y nalalaman ninyo kung ano ang pumipigil, upang siya'y mahayag sa kanyang kapanahunan. Sapagkat gumagawa na ang hiwaga ng kasamaan; tanging ang pumipigil ngayon ay patuloy na pipigil, hanggang sa maalis siya sa daan. At pagkatapos ay mahahayag ang Masama, na lilipulin ng Panginoon sa hininga ng kanyang bibig, at pupuksain sa kaningningan ng kanyang pagdating; yaon na ang pagdating ay ayon sa paggawa ni Satanas, na may buong kapangyarihan at mga tanda at mga kabulaanang kababalaghan, at sa lahat ng pandaraya ng kawalang-katuwiran sa kanila na napapahamak, sapagkat hindi nila tinanggap ang pag-ibig sa katotohanan upang sila'y maligtas. At dahil dito ay susuguan sila ng Diyos ng makapangyarihang pagkakalinlang, upang sila'y maniwala sa kasinungalingan; upang silang lahat na hindi sumampalataya sa katotohanan, kundi nangalugod sa kawalang-katuwiran, ay hatulan. 2 Tesalonica 2:1-12.

Ang siping ito mula sa Mga Taga-Tesalonica ay madalas nang tinalakay sa Mga Talahanayan ni Habakuk, kaya't maikling puna lamang ang aming ibibigay sa puntong ito. Ang tinatawag ni Kapatid na White na “ang kahanga-hangang gawa ni Satanas” ay ang tinukoy ni Pablo bilang “ang paggawa ni Satanas na may buong kapangyarihan at mga tanda at mga kababalaghang sinungaling.” Ang mapanlinlang na gawaing tinukoy nina Kapatid na White at Pablo ay nagsisimula sa Batas sa Linggo sa Estados Unidos.

Sa pamamagitan ng kautusang nagpapatupad ng institusyon ng Papasiya, na isang paglabag sa kautusan ng Diyos, lubusang ihihiwalay ng ating bansa ang sarili nito sa katuwiran. Kapag iniinat ng Protestantismo ang kaniyang kamay sa kabila ng bangin upang abutin ang kamay ng kapangyarihang Romano, kapag iniabot niya ito sa ibayo ng kalaliman upang makipagkamay sa Espiritismo, kapag, sa ilalim ng impluwensiya ng tatluhang pagkakaisang ito, itatakwil ng ating bansa ang bawat prinsipyo ng kaniyang Saligang-Batas bilang isang pamahalaang Protestante at republikano, at magtatadhana para sa pagpapalaganap ng mga kabulaanan at panlilinlang ng Papasiya, kung magkagayo'y malalaman natin na dumating na ang panahon para sa kahima-himalang paggawa ni Satanas at na malapit na ang wakas. Testimonies, tomo 5, 451.

Sa siping ito mula sa Mga Taga-Tesalonica na ating isinasaalang-alang, kinikilala ni Pablo ang Papa sa katapusan ng sanlibutan sa pamamagitan ng apat na magkakaibang katawagan. Ang Papa ang “taong makasalanan,” siya ang “anak ng kapahamakan,” siya ang “hiwaga ng kasamaan,” at “yaong Masama.” Nagbibigay pa si Pablo ng ilan pang katangian ng Papa bukod sa apat na pangalang ito, sapagkat ipinabatid niya sa atin na ang Papa (na noon ay darating pa ayon sa kapanahunan ni Pablo) “ay mahahayag sa kaniyang panahon.”

Ang Papa ay “mahahayag sa kanyang panahon,” at ang pinakamalinaw na patunay mula sa Bibliya—bagaman hindi sa anumang paraan ito ang tanging katotohanang biblikal—ang pinakamalinaw na katotohanang biblikal na ang Papa ng Simbahang Romano ang Antikristo ng propesiya ng Bibliya ay itinatag ng pitong magkakaiba at tuwirang pagtukoy sa Bibliya na tumutukoy sa “panahon” na ang papado ay mangingibabaw sa daigdig, ang mismong “panahon” na

tinatawag ng sangkatauhan na ang Madilim na Panahon. Ibinubunyag ng Bibliya ang Papa bilang ang papado sa pamamagitan ng paulit-ulit na pagtukoy sa eksaktong yugto ng “panahon,” mula 538 hanggang 1798, na ang papado ay mamamahala sa sanlibutan. Sinabi ni Pablo na siya ay mahahayag sa kanyang panahon.

Tinutukoy din ni Pablo na ang Papa ang “sumasalansang at nagpapakataas sa sarili higit sa lahat ng tinatawag na diyos o sinasamba; anupa’t, na parang Diyos, siya’y nauupo sa templo ng Diyos, na ipinakikitang siya’y Diyos.” Sa iba pang mga bagay, ipinahihiwatig nito na ang Antikristo ng hulang biblikal ay isang simbolong panrelihiyon. Hindi siya isang Hitler, ni isang Alexander the Great. Lalo pa nitong nililimitahan ang pagkakakilanlan ng Papa, sapagkat hindi lamang siya isang relihiyosong tirano; siya ay isang relihiyosong tirano na nag-aangking nasa loob ng templo ng Diyos. Ang Antikristo ay nag-aangking nakaluklok sa loob ng Iglesyang Kristiyano.

Ayon kina Pablo at Daniel, kapag ang papa ay nasa kaniyang inaangking Kristiyanong iglesia, inililitaw niya ang likas ni Satanas na nagnasang maupo sa trono ng Diyos at maitaas sa ibabaw ng lahat ng bagay. Sinasabi kong sina Pablo at Daniel sapagkat kinikilala ng karamihan sa mga tagapagpaliwanag ng Bibliya na si Pablo, nang ipinakita niyang isa sa mga katangian ng papa ay ang pagiging ganap na narsisista, ay simpleng sumisipi lamang mula sa paglalarawan ni Daniel tungkol sa papa sa ikalabing-isang kabanata ng Daniel, kung saan doo’y itinala ni Daniel:

At ang hari ay gagawa ayon sa kaniyang kalooban; at itataas niya ang kaniyang sarili, at dadakilain niya ang kaniyang sarili higit sa bawat diyos, at magsasalita ng mga kagila-gilalas na bagay laban sa Diyos ng mga diyos, at siya’y magtatagumpay hanggang sa maganap ang poot: sapagkat ang itinakda ay gagawin. Daniel 11:36.

Kapag tinatalakay ni Pablo ang narsisistikong katangian ng Papa, ipinapahayag niya sa ibang pananalita ang talata ni Daniel at sinasabi na ang Papa ang “sumasalungat at itinataas ang sarili higit sa lahat ng tinatawag na Diyos, o sinasamba; anupa’t, na gaya ng Diyos, ay nauupo siya sa templo ng Diyos, na ipinakikitang siya’y Diyos.” Ang talata sa Daniel na nagpapakilala sa katangian ng pagka-Papa ay tumutukoy din sa “panahon” na nilayon upang “ihayag” na ang pagka-Papa ang antikristo, sapagkat sinasabi niya na ang pagka-Papa ay “magtatagumpay” hanggang sa “matapos ang poot.”

Ang “poot” ay nagtapos noong 1798, kaya si Daniel sa talatang iyon (bagaman hindi ito isa sa pitong tuwirang bahagi sa mga aklat ni Daniel at ng Apocalipsis kung saan binabanggit ang 1260-taóng kasaysayan) ay, gayunman, tuwirang tumutukoy sa kapangyarihan ng Kapapahan at nagsasaad na ito’y tumanggap ng “isang sugat na nakamamatay,” gaya ng tawag dito ni Juan, noong 1798. Samakatuwid, tinutukoy ng talata ang katapusan ng panahon ng paghahari ng Kapapahan, bagaman hindi nito tinutukoy ang tagal ng paghaharing iyon.

Sa talatang ito, itinukoy rin ni Pablo ang isang kapangyarihang pipigil sa kapapahan upang angkinin ang pamamahala sa sanlibutan noong taóng 538, nang sinabi niyang batid na ng mga taga-Tesalonica na kaniyang sinusulatan ang tiyak na katotohanang ito. Inilahad niya ang tanong, “Hindi ba ninyo naaalala na, nang ako’y kasama pa ninyo, sinabi ko sa inyo ang mga bagay na ito?” Pinapaalalahanan niya sila na batid na nila “kung ano ang pumipigil” (na ang kahulugan ay

pumipigil) sa kapapahan hanggang sa siya ay “mahayag sa kaniyang kapanahunan.” Ang kapangyarihang nauna at pumigil sa kapapahan na angkinin ang pamamahala sa sanlibutan ay ang kapangyarihang namamahala sa sanlibutan nang isulat ni Pablo ang liham. Ito ang paganong Roma. Isinulat ni Pablo na ang paganong Roma ay “maialis sa daan” upang ang kapapahan ay makapag-angkin ng pamamahala sa sanlibutan.

Ang ganitong pagkaunawa ang nag-akay kay William Miller na kilalanin na ang kapangyarihang sinasagisag bilang "the daily" sa aklat ni Daniel ay ang paganong Roma. Kinikilala ng Adventismo na ang balangkas, at samakatuwid ang lahat ng mga pagkaunawang propetiko ni William Miller, ay nakasalig sa kaniyang pagkaunawa sa mga aklat ni Daniel at Apocalipsis, at na ang dalawang aklat na iyon ay tumatalakay sa dalawang kapangyarihang naninira: ang paganong Roma at ang Roma Papal. Sa sipi sa mga Taga-Tesalonica, si Miller—na batid (gaya ng nalalaman ng bawat Protestante noong kaniyang panahon) na ang papa ang antikristo—nang kaniyang makilala na ang paganong Roma ang makasaysayang kapangyarihang nauna sa paghaharing papal, at na sinabi ni Pablo na ang paganong Roma ay dapat "alisin" bago umakyat ang papasiya sa trono ng daigdig, kaniyang iniugnay ito sa aklat ni Daniel at sa "the daily," kung saan tatlong ulit binabanggit na ang "the daily" ay kailangang "alisin" bago ang papasiya ang humawak ng pamamahala sa sanlibutan. Ang patotoo ni Pablo ang nagbigay-daan kay Miller na makita na ang paganong Roma ang "the daily" ni Daniel, at mula noon ay natukoy niya na ang dalawang kapangyarihang naninira na inilarawan ni Daniel ay ang paganong Roma at ang Roma Papal. Ang katotohanang ito ang saligan ng kilusang Millerita. Tiyak na tinatanggihan ng Adventismo sa kasalukuyan ang gawa ni Miller, ngunit nauunawaan pa rin nila na ang buod na ito ng pag-unlad ng pagkaunawa ni Miller hinggil sa "the daily" sa aklat ni Daniel ay nagpapatunay na ang kapangyarihang sinasabi ni Pablo na "humahadlang" sa pag-angat ng kapangyarihang papal hanggang sa ito ay maalis—na walang iba kundi ang paganong Roma—ang siyang tumpak na pagsusuri sa pag-iisip ni Miller hinggil sa mga paksang ito.

Sa pagkaunawa na ang katotohanan tungkol sa "the daily" sa aklat ni Daniel ay isang sagisag ng paganong Roma na nauna sa kaharian ng Roma ng Papado—na inilarawan ni Daniel bilang ang kasuklam-suklam na pagkawasak—nagawa ni Miller na makilala ang mga panahong propetiko na kaugnay ng mga kahariang tinutukoy sa propesiya ng Bibliya; at nang nabuksan ang kanyang isipan sa mga pananaw na ito, binuo niya ang isang hanay ng mga katotohanang kumakatawan sa mga saligan ng Adbentismo. Ang mga katotohanang iyon ay naiukit sa dalawang talahanayan ng mga tsart ng mga tagapagpasimuno noong 1843 at 1850. Ang mga katotohanang iyon ang pundasyon ng Adbentismo at nakabatay ang mga iyon sa pagkilala sa "panahon." Ang kasaysayan kung kailan inilatag ang mga pundasyong iyon ay isang pangunahing paksa sa Mga Talahanayan ni Habakkuk.

Ang hindi ipinakikita sa mga Talahanayan ni Habakuk ay na ang mga pundasyong nakabatay sa panahon ang lumikha ng isang estruktura na naglalaan ng kinakailangang pananaw upang makilala ng huling salinlahi na may mga katotohanang inilarawan bilang mga pundasyon. May isang unang katotohanan na siyang pinakaunang batong inilagay sa pundasyon, ngunit ang “the daily” sa aklat ni Daniel ay hindi ang unang katotohanan ni Miller. Ang katotohanang magiging unang bato sa

pundasyong ibinangon si Miller upang itayo ay ang “pitong panahon” ng Levitico dalawampu’t anim, ngunit kung wala ang katotohanan tungkol sa “the daily,” hindi sana niya nakilala ang estruktura ng propesiya na kailangan niyang makilala upang maiharap ang mensahe ng unang anghel. Ang kaniyang estruktura ay ang paglalagay ng propesiya sa pananaw ng dalawang kapangyarihang nagdudulot ng pagkatiwangwang. Tinutukoy ni Miller ang dragon (Roma na pagano) at ang hayop (ang Kapapahan). Ang ikatlong anghel ay tumutukoy sa dragon (Nagkakaisang mga Bansa), sa hayop (ang Kapapahan), at sa bulaang propeta (ang Estados Unidos).

Kung ang isang tao ay tumatanggap ng lahat, hindi ilan lamang, kundi lahat ng mga hulang may takdang panahon na inilatag ng mga Millerita sa dalawang banal na tsart ng mga pasimuno, kailangang siyasatin ng taong iyon ang mga katotohanang iyon nang personal. Paano mo matatanggap ang mga iyon, kung hindi mo pa kailanman siniyasat ang mga iyon? Kung yaong mga nagsisiyasat ng mga saligang katotohanan ay ginagawa nilang sariling panagutan na isailalim sa pagsubok ang mga katotohanang iyon, at pagkatapos ay tinatanggap nila ang lahat ng mga katotohanang iyon, kung gayon ay nakapagtayo sila sa Bato at hindi sa buhangin.

Nawa’y ang mga nakatayo bilang mga bantay ng Diyos sa mga kuta ng Sion ay maging mga lalaking nakakakita sa mga panganib na nasa harap ng bayan—mga lalaking nakapagtatangi sa pagitan ng katotohanan at kamalian, ng katuwiran at kawalang-katuwiran.

“Dumating na ang babala: Walang anumang dapat pahintulatang pumasok na yayanig sa saligan ng pananampalatayang siyang pinagtatayuan natin mula nang dumating ang mensahe noong 1842, 1843, at 1844. Ako ay nasa mensaheng ito, at buhat noon ay nakatindig ako sa harap ng sanlibutan, tapat sa liwanag na ibinigay sa atin ng Diyos. Hindi namin ninanais na alisin ang aming mga paa mula sa platapormang pinatungtungan ng mga ito habang araw-araw naming hinanap ang Panginoon sa taimtim na panalangin, humihingi ng liwanag. Inaakala ba ninyong maaari kong isuko ang liwanag na ibinigay sa akin ng Diyos? Ito’y nararapat maging gaya ng Bato ng mga Panahon. Mula pa nang ito’y ibinigay, ito na ang gumagabay sa akin.”
Review and Herald, Abril 14, 1903.

Upang yaong mga makikinig ay masuri ang mga propesiya ng panahon ng kasaysayang Millerita, kinakailangan ang gawaing pagtingin sa mga panahong pangkasaysayan na kinakatawan ng mga propesiyang iyon. Ito ay kumakatawan sa gawaing paglalarawan ng mga pangyayari sa isang guhit ng panahon. Kapag ang isang mag-aaral ng propesiya ay umabot na sa antas ng pagsisiyasat kung saan kaniyang isinasaalang-alang ang mga panahong propetiko na ito, na tinukoy ng mga Millerita mula sa Bibliya at pagkaraan ay pinagtibay ng tala ng kasaysayan, siya ay nasa kalagayang makilala na ang kasaysayan sa pasimula ng propesiya ng panahon ay sa paraang sagisag ay tumutulad sa kasaysayan sa wakas ng gayon ding propesiya. Sa gayong pananaw, dapat matutuhan ng mag-aaral na ang kasaysayan ay nauulit. Sa pagtatamo ng gayong pagkaunawa, dapat din niyang makita na inilalarawan ni Jesus ang wakas sa pamamagitan ng pasimula.

At mula sa linya ng propesiya na naglalarawan sa wakas ng sanlibutan bilang “pagtatayo ng isang templo,” dapat malaman ng mag-aaral na may isang pangwakas na batong-pangtuktok na inilalagay sa templong itinayo sa ibabaw ng saligan. Dapat niyang makita na ang saligan ng templo

na si Miller ang ginamit upang ilantad (na kumakatawan kay Jesucristo, sapagkat walang ibang saligang maitatag kundi si Jesucristo), ay isang saligang itinayo batay sa panahong propetiko. Sapagkat inilalarawan ni Jesucristo ang wakas sa pamamagitan ng pasimula, dapat ding makita ng mag-aaral na ang batong-pangtuktok, ang huling bato sa templo, ay kailangang tumutugma sa saligan. Ang saligan ng templo para kay Miller ay ang panahong propetiko, ngunit sa kabila nito, ang saligan ay si Jesucristo pa rin.

Ayon sa biyaya ng Diyos na ipinagkaloob sa akin, bilang isang pantas na punong tagapagtayo, ako ang naglatag ng saligan, at may iba namang nagtatayo sa ibabaw nito. Ngunit mag-ingat ang bawat isa kung paano siya nagtatayo sa ibabaw nito. Sapagkat walang sinumang makapaglalatag ng ibang saligan maliban sa nalatag na, na si Jesucristo. 1 Corinto 3:10, 11.

Inilalarawan ni Pablo ang kaniyang gawain bilang pagtatayo ng isang templo, na ang pundasyon o pasimula ay siya ang naglatag. Siya ang apostol sa mga Hentil, at ginamit siya upang ilatag ang pundasyon ng iglesyang Kristiyano. Sa gayunding sipi, itinuturo rin ni Pablo na ang ating mga katawan ay templo ng Espiritu Santo. Mayroon ding templo ni Solomon at ang santuwaryo mula sa ilang; ang kanilang mga pundasyon ay pawang kinakatawan bilang si Jesucristo. Ang pundasyong ipinatayo sa pamamagitan ni Miller ay yaong sa templo ng Adbentismo, at ang pundasyon ng templong iyon ay walang alinlangan si Jesucristo, ngunit lalo pang tiyak, iyon ay ang templong itinatayo mula sa mga materyales na espirituwal at propetiko.

Samakatuwid, ang batong-pantuktok ay dapat ding si Jesu-Cristo; ngunit ang batong-pantuktok ay dapat ding maglaman ng isang pangunahing tuntuning propetiko, sapagkat si Miller ay binigyan ng isang kalipunan ng mga tuntunin na naglalaman ng pangunahing tuntunin ng mga Millerita, na siyang prinsipyong “isang taon kapalit ng isang araw.” Kung wala ang tuntuning iyon, walang pagkilala sa propesiyang may takdang panahon at sa gayon ay walang saligan. Dapat may katapat sa wakas na kumakatawan kay Jesu-Cristo (ang Saligan), at siyang pangunahing tuntunin sa loob ng isang kalipunan ng mga tuntunin na nagtatatag ng Pahayag ni Jesu-Cristo. Ang tuntunin ay, siyempre, ang tuntunin ng “unang banggit,” na kumakatawan sa katangian ng pagkatao ni Cristo na nagtutukoy sa wakas mula sa pasimula.

Sa Ikalawang Tesalonica, yaong mga hindi tumanggap ng pag-ibig sa katotohanan upang sila’y maligtas ay tinanggihan ang katotohanan, gaya ng kinakatawan ng salitang Griyego na hinango mula sa salitang Hebreo na binubuo ng tatlong titik at isinasalin bilang "katotohanan" sa Lumang Tipan. Ang pangkat na tumatanggap ng matinding pagkadaya, sapagkat sila’y naniwala sa isang kasinungalingan, ay tumangging bumalik sa mga dating landas, ang mga saligan ng Adbentismo na kinakatawan sa dalawang sagradong tsart. Kaya, ang siping matagal na nating pinag-uukulan ng pansin ay nagsasaad:

“Ang makapangyarihang anghel na nagbigay ng tagubilin kay Juan ay walang iba kundi si Jesucristo. Ang paglalagay Niya ng Kanyang kanang paa sa dagat, at ng Kanyang kaliwa sa tuyong lupa, ay nagpapakita ng bahaging ginagampanan Niya sa mga pangwakas na tagpo ng Dakilang Tunggalian laban kay Satanas. Ang katayuang ito ay nagpapahiwatig ng Kanyang kataas-taasang kapangyarihan at kapamahalaan sa buong lupa. Ang tunggalian ay lumakas at lalong tumindi sa bawat salinlahi, at magpapatuloy pa, hanggang sa mga pangwakas na tagpo

kapag ang bihasang pagkilos ng mga kapangyarihan ng kadiliman ay aabot sa rurok nito. Si Satanas, na nagkakaisa sa mga masasamang tao, ay dadayain ang buong sanlibutan at ang mga iglesia na hindi tumatanggap ng pag-ibig sa katotohanan. Ngunit ang makapangyarihang anghel ay humihingi ng pansin. Siya'y sumisigaw na may malakas na tinig. Ipakikita Niya ang kapangyarihan at awtoridad ng Kanyang tinig sa mga nakipag-isa kay Satanas upang labanan ang katotohanan." Ang Seventh-day Adventist Bible Commentary, tomo 7, pahina 971.

Sa naunang sipi, ang "ang mga iglesia na hindi tumanggap ng pag-ibig sa katotohanan" ay ang masasama at mangmang na mga dalaga nina Daniel at Mateo, na tinutukoy ng Amos 8:12 na magsisimulang hanapin ang huling mensaheng babala ng Diyos kapag huli na ang lahat. Huli na ang lahat, sapagkat sinampalatayanan nila ang isang kabulaanan tungkol sa mga pundasyon ng Adbentismo. Nagsimulang tanggapin ng Adbentismo ang kabulaanang iyon noong 1863, at mula noon ay tuluy-tuloy na ang pagbagsak hanggang sa dulo.

Ang aking isusulat ay ipagpapalagay kong lubos na subhetibo, ngunit anong bagong liwanag na propetiko ang naipakilala sa Adventismo mula noong 1863? Sinabi ni Ellen White hinggil sa mensahe nina Jones at Waggoner noong 1888 na iyon ang mismong mensaheng matagal na niyang ipinapahayag. Maaaring nagmistulang bago at nakakagulat sa Adventismo noong 1888 ang kanilang mensahe, ngunit ang kabaguhan at ang pagkagulat ay hindi bunga ng isang bagong mensahe kundi ng isang pagkabalug na unti-unting bumabalot sa bayan ng Diyos mula noong 1863.

Tinukoy ni Ellen White ang Adventismo bilang nasa kalagayan ng Laodicea bago ang 1863, kaya't ang pagkabalug ng Laodicea ay unti-unti nang bumabalot sa Adventismo bago pa ang 1863. Ngunit noong 1863, opisyal na isinantabi ng iglesia ang katotohanan hinggil sa "pitong panahon" ng Levitico dalawampu't anim, na siyang kauna-unahang "hula ukol sa panahon" na natuklasan ni Miller. Mula noong 1863 ay wala nang liwanag na propetiko na lumitaw sa Adventismo! Ano ang nagbago?

Ang pinakaunang bato ng saligan ng templo, na itinatag batay sa propetikong panahon at kumakatawan kay Jesucristo, ay isinantabi ng Adventismo noong 1863. Ang unang batong inilagay ni Miller sa saligan ng templo, na nakabatay sa panahon gaya ng iniharap sa Daniel ni Cristo na iniharap ang sarili bilang Palmoni, ang "Kamangha-manghang Tagabilang," ay itinakwil at isinantabi. Ang pinakaunang batong natuklasan ni Miller...

Sa pagbanggit niya sa hula tungkol sa batong itinakwil, si Cristo ay tumukoy sa isang tunay na pangyayari sa kasaysayan ng Israel. Ang pangyayaring ito'y may kaugnayan sa pagtatayo ng unang templo. Bagaman mayroon itong natatanging aplikasyon sa panahon ng unang pagparito ni Cristo, at nararapat sanang tumimo nang may natatanging bisa sa mga Judio, mayroon din itong aral para sa atin. Nang itayo ang Templo ni Solomon, ang napakalalaking mga bato para sa mga pader at sa pundasyon ay lubusang inihanda sa tibagan ng bato; pagdating ng mga ito sa pook ng pagtatayo, wala nang kasangkapang gagamitin sa mga iyon; tungkulin na lamang ng mga manggagawa na ilagay ang mga iyon sa kani-kanilang kinalalagyan. Para sa gamit sa pundasyon, may isang batong di-karaniwang laki at kakaibang hugis na dinala; ngunit hindi makakita ang mga manggagawa ng puwesto para rito, at ayaw nila itong tanggapin. Naging

sagabal ito sa kanila, sapagkat nakahambalang itong hindi nagagamit sa kanilang daan. Matagal itong nanatiling batong itinakwil. Ngunit nang dumating ang mga tagapagtayo sa yugto ng paglalagay ng batong panulukan, matagal silang nagsaliksik upang makakita ng batong sapat ang laki at lakas, at wasto ang hugis, upang mailagay sa natatanging puwestong iyon, at pasanin ang malaking bigat na ipapahinga sa ibabaw nito. Kung magkamali sila ng pagpili para sa mahalagang puwestong ito, malalagay sa panganib ang kaligtasan ng buong gusali. Dapat silang makatagpo ng batong may kakayahang labanan ang bisa ng araw, ng hamog na nagyelo, at ng unos. Ilang bato ang napili sa iba't ibang pagkakataon, ngunit sa ilalim ng bigat ng napakalalaking pasanin ay nadurog ang mga iyon. Ang iba nama'y hindi nakatiis sa pagsubok ng biglaang pagbabago ng panahon. Ngunit sa wakas, napukaw ang pansin sa batong matagal nang itinakwil. Matagal na itong nakabilad sa hangin, sa araw at sa unos, nang hindi naghayag ng kahit mumunting bitak. Siniyasat ng mga tagapagtayo ang batong ito. Natiisan nito ang lahat ng pagsubok maliban sa isa. Kung matiis nito ang pagsubok ng matinding presyon, ipinasiya nilang tanggapin ito bilang batong panulukan. Isinagawa ang pagsubok. Tinanggap ang bato, dinala sa itinakdang kinalalagyan, at natuklasang eksaktong akma. Sa pangitaing propetiko, ipinakita kay Isaias na ang batong ito ay sagisag ni Cristo. Sinabi niya:

'Pakabalanin ninyo ang mismong Panginoon ng mga hukbo; at Siya ang inyong katakutan, at Siya ang inyong pangilabutan. At Siya ay magiging isang santuwaryo; ngunit magiging isang batong katitisan at isang malaking batong pangbuwal sa dalawang sambahayan ng Israel, isang patibong at isang silo sa mga nananahan sa Jerusalem. At marami sa kanila ang matitiod, at mabubuwal, at madudurog, at masisilo, at mahuhuli.' Dinala sa pamamagitan ng pangitaing propetiko hanggang sa unang pagparito, ipinakita sa propeta na si Cristo ay magpapasan ng mga kapighatian at mga pagsubok na sinasagisag ng pagtrato sa pangulong batong-panulok sa templo ni Salomon. 'Kaya't ganito ang sabi ng Panginoong Diyos, Narito, naglalagay ako sa Sion ng isang batong saligan, isang batong subok, isang mahalagang batong-panulok, isang matibay na saligan: ang sumasampalataya ay hindi magmamadali.' Isaias 8:13-15; 28:16.

Sa walang-hanggang karunungan, pinili ng Diyos ang batong saligan, at Siya mismo ang naglatag nito. Tinawag Niya itong 'isang matibay na saligan.' Maaaring ilapag ng buong sanlibutan ang kanilang mga pasan at mga dalamhati sa ibabaw nito; kaya nitong pasanin ang lahat. Sa ganap na katiwasayan ay maaari silang magtayo rito. Si Cristo ay isang 'batong nasubok.' Ang mga tumitiwala sa Kanya ay hindi Niya kailanman binibigo. Natiis Niya ang bawat pagsubok. Natiis Niya ang bigat ng sala ni Adan, at ng sala ng kaniyang mga inapo, at lumabas Siyang higit pa sa nagtagumpay laban sa mga kapangyarihan ng kasamaan. Pinasan Niya ang mga pasanang ipinataw sa Kanya ng bawat nagsisising makasalanan. Kay Cristo, ang pusong may sala ay nakasumpong ng ginhawa. Siya ang matibay na saligan. Ang lahat ng ginagawang Siya ang kanilang sandigan ay nagpapahinga sa ganap na kapanatagan.

Sa propesiya ni Isaias, si Cristo ay ipinahayag na kapwa matibay na saligan at batong katitisan. Ang apostol na si Pedro, na kinasihan ng Espiritu Santo sa kaniyang pagsulat, ay maliwanag na ipinakikita kung kanino si Cristo ay batong saligan, at kung kanino si Cristo ay batong ikayayamot:

'Kung tunay ngang nalasap ninyo na ang Panginoon ay mapagbiyaya. Na sa kanya, na gaya ng batong buháy, kayo'y lumalapit, na bagaman itinakwil ng mga tao, gayunma'y hinirang ng Diyos at mahalaga, kayo man, na gaya ng mga batong buháy, ay itinatayong isang bahay na espirituwal, isang banal na pagkasaserdote, upang maghandog ng mga haing espirituwal na kalugud-lugod sa Diyos sa pamamagitan ni Jesucristo. Kaya't nasa Kasulatan din: Narito, naglalagay ako sa Sion ng isang pangunahing batong-panulok, hinirang, mahalaga; at ang sumasampalataya sa kanya ay hindi mapapahiya. Kaya nga, sa inyo na sumasampalataya, siya'y mahalaga; datapuwa't sa mga suwail, ang batong itinakwil ng mga tagapagtayo, siya rin ang ginawang pangulong batong-panulok, at batong katitisan, at isang malaking batong ikakatisod, maging sa mga natitisan sa salita, sapagkat sila'y mga suwail.' 1 Pedro 2:3-8.

Sa mga sumasampalataya, si Cristo ang matatag na saligan. Sila ang mga bumabagsak sa Bato at nadudurog. Ang pagpapasakop kay Cristo at ang pananampalataya sa Kanya ang kinakatawan dito. Ang pagbagsak sa Bato at pagkadurog ay ang pagsuko ng ating sariling-katuwiran at ang paglapit kay Cristo na may kapakumbabaan ng isang bata, na nagsisisi sa ating mga pagsalangsang, at nananampalataya sa Kanyang mapagpatawad na pag-ibig. At gayon din, sa pamamagitan ng pananampalataya at pagsunod ay itinatayo natin sa ibabaw ni Cristo bilang ating saligan.

Sa batong buhay na ito, maaaring magtayo kapuwa ang mga Judio at mga Hentil. Ito ang kaisa-isang saligan na maaari nating pagtuyuan nang may katiyakan. Sapat ang lawak nito para sa lahat, at sapat ang lakas nito upang pasanin ang bigat at pasaning dala ng buong sanlibutan. At sa pamamagitan ng pagkakaugnay kay Cristo, ang batong buhay, ang lahat ng nagtatayo sa saligang ito ay nagiging mga batong buhay. Maraming tao ang, sa pamamagitan ng sarili nilang pagsisikap, ay tinatabas, pinakikintab, at pinapaganda; ngunit hindi sila maaaring maging 'mga batong buhay,' sapagkat hindi sila nakaugnay kay Cristo. Kung wala ang ugnayang ito, walang sinuman ang maliligtas. Kung wala ang buhay ni Cristo sa atin, hindi natin matatagalan ang mga unos ng tukso. Ang ating walang hanggang kaligtasan ay nakasalalay sa ating pagtatayo sa tiyak na saligan. Napakarami ngayon ang nagtatayo sa mga saligang hindi pa nasusubukan. Kapag bumuhos ang ulan, at nagngangalit ang unos, at dumarating ang mga baha, ang kanilang bahay ay babagsak, sapagkat hindi ito natatag sa Bato na walang hanggan, ang pangunahing panulukang-bato, si Cristo Jesus.

Para sa mga “natitisan sa salita, sapagkat masuwayin,” si Cristo ay batong katitisan. Ngunit “ang batong itinakwil ng mga tagapagtayo, siya rin ang naging ulo ng panulok.” Gaya ng batong itinakwil, si Cristo, sa Kaniyang makalupang misyon, ay nagtiis ng pagwawalang-bahala at pang-aabuso. Siya ay “hinamak at itinakwil ng mga tao; lalaking puno ng dalamhati, at sanay sa kapighatian: ... Siya’y hinamak, at hindi natin Siya pinahalagahan.” Isaias 53:3. Ngunit malapit na ang panahon na Siya’y maluluwalhati. Sa pamamagitan ng muling pagkabuhay mula sa mga patay Siya’y ihahayag na “Anak ng Diyos na may kapangyarihan.” Roma 1:4. Sa Kaniyang ikalawang pagparito Siya ay mahahayag bilang Panginoon ng langit at ng lupa. Yaong mga ngayo’y malapit nang ipako Siya sa krus ay kikalala sa Kaniyang kadakilaan. Sa harap ng buong sansinukob ang batong itinakwil ay magiging ulo ng panulok.

At sa “sinumang mabagsakan nito, dudurugin siya hanggang maging pulbos.” Ang sambayanang tumanggi kay Cristo ay di maglalaon ay makakakita sa pagkawasak ng kanilang lungsod at ng kanilang bansa. Mababasag ang kanilang kaluwalhatian, at kakalat na gaya ng alabok sa harap ng hangin. At ano ang nagwasak sa mga Judio? Ang batong kung naging kanilang saligan, sana’y naging kanilang katiyakan. Iyon ang kabutihan ng Diyos na hinamak, ang katuwiran na tinanggihan, ang awa na binalewala. Itinindig ng mga tao ang kanilang sarili laban sa Diyos, at ang lahat ng sana’y naging kanilang kaligtasan ay naging kanilang kapahamakan. Ang lahat ng itinalaga ng Diyos para sa buhay ay nasumpungan nilang patungo sa kamatayan. Kaakibat ng pagpapapako ng mga Judio kay Cristo sa krus ang pagkawasak ng Jerusalem. Ang dugong nabuhos sa Kalbaryo ang pabigat na nagpalubog sa kanila sa kapariwaraan, sa mundong ito at sa darating. Gayon din ang mangyayari sa dakilang huling araw, kapag bumagsak ang hatol sa mga tumatanggi sa biyaya ng Diyos. Si Cristo, na kanilang batong ikinatisod, ay magpapakita sa kanila bilang isang bundok ng paghihiganti. Ang kaningningan ng Kanyang mukha, na sa mga matuwid ay buhay, ay magiging apoy na tumutupok sa mga masama. Dahil sa pag-ibig na tinanggihan, biyayang hinamak, ang makasalanan ay lilipulin.

"Sa pamamagitan ng maraming halimbawa at mga paulit-ulit na babala, ipinakita ni Jesus kung ano ang magiging kahihinatnan sa mga Hudyo ng kanilang pagtanggap sa Anak ng Diyos. Sa mga salitang ito ay pinatutungkulan Niya ang lahat sa bawat kapanahunan na tumatangging tanggapin Siya bilang kanilang Manunubos. Ang bawat babala ay para sa kanila. Ang nalapastangang templo, ang suwail na anak, ang mga di-tapat na tagapag-alaga ng ubasan, ang mga mapanghamak na tagapagtayo, ay may katapat sa karanasan ng bawat makasalanan. Malibang siya’y magsisi, ang kapahamakang ipinahiwatig ng mga iyon ay magiging kaniya." Desire of Ages, 597-600.

Ipagpapatuloy natin ito sa susunod na artikulo.